

GIDA, TOPRAK VE EMPERYALİZM

Yarın Dergisi, Haziran 2009

Yıldırım Koç

Son dönemlerde ilginç gelişmeler birbirini izliyor. Bu gelişmeler Türkiye'nin geleceğinin belirlenmesinde genellikle zannedildiğinden daha fazla önemlidir.

Bir gelişme, gıda alanında yaşanıyor.

1970'li yıllara kadar yerleşmiş bir uluslararası işbölümü vardı. Emperyalist ülkeler imalat sanayinde uzmanlaşmıştı. Fabrikalarında üretilen ürünleri tekel fiyatlarıyla az gelişmiş ülkelere satarlardı. Ayrıca, ya doğrudan yatırım yaparak, ya da işbirlikçileri aracılığıyla, az gelişmiş ülkelerin tarım ürünlerini ve maden kaynaklarını sömürürler, ürünleri değerlerinin altında fiyatlarla satın alırlardı.

1970'li yıllardan itibaren bu uluslararası işbölümünde bir değişiklik yaşandı. İmalat sanayi işyerleri az gelişmiş ülkelere taşındı. Emperyalist ülkeler ise daha çok hizmetler sektörüne yöneldi, az çabayla çok para kazanılan işlerde yoğunlaştı. 1990'lı yıllarda, az gelişmiş ülkelerde imalat sanayinde çalışan işçi sayısı, emperyalist ülkelerde imalat sanayinde çalışan işçi sayısını geçmişti. Dünyanın atölyeleri artık az gelişmiş ülkelerdi.

Son dönemlerde uluslararası işbölümünde yeni bir süreç yaşanıyor.

Emperyalist ülkeler tarıma ağırlık veriyor. Bir taraftan genetik yapısına müdahale edilmiş ürünler geliştirip, bunu dünyanın çeşitli ülkelerine satıyorlar; diğer taraftan tohum üretimini kendi tekellerine geçiriyorlar. Ayrıca, kendi halkları için de organik tarım yapılabilecek toprakları denetimleri altına almaya çalışıyorlar.

Tarımsal üretim, 21. yüzyılın stratejik ürünleri arasına girdi.

Türkiye, tam bu süreçte önem kazandı.

Türkiye'nin toprakları henüz Avrupa'nın toprakları gibi değildir; yabancı otlara ve böceklerle karşı kullanılan tarım ilaçlarıyla fazla kirlenmemiştir; yapay gübrelerle dengesi fazla bozulmamıştır. Ayrıca, Avrupa'nın tam kıyasındadır.

Bu toprakların Avrupalı emperyalistlerin denetimi altına girmesi, Avrupa'yı birçok dertten kurtaracaktır.

Ayrıca, Türkiye'nin büyük tarım potansiyelinin kontrol altına alınabilmesi için Türkiye'nin tarımsal yapısının tahrip edilmesi, Türkiye'nin kendi tohum kaynaklarının kurutulması ve gıda ihtiyacının karşılanmasında emperyalist güçlere bağımlı kılınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, bu olayın bir de siyasal boyutu vardır.

Avrupalılar, bu topraklarda Türklerin hakimiyetini yüzyıllardır hazmedememiştir. Bizi bu topraklardan söküp atmak, yüzyıllardır ana hedeflerinden biridir.

Yabancıların ülkemizde toprak almaları ve mayınlı arazilerin Siyonistlere 44 yıllığına kiralanması çabaları da bu sürecin ikinci önemli gelişmesidir. Siyonistler, bu yolla, Tevrat'ta yer alan vaat edilmiş toprakların bir bölümünü ilk başta 44 yıllığına ele geçirmektedir.

Önce Türkiye'de tarımın çökertilmesine, Türkiye'nin tarımsal üretim açısından kendi kendine yeterli bir konumdan çıkarılarak, emperyalist güçlere bağımlı kılınması sürecine bakalım.

Türkiye, 1980'li yıllara kadar net tarım ürünleri ihracatçısıydı. Türkiye'nin büyük baş ve küçük baş hayvan varlığı da büyüktü. Ancak 1990'lı yıllarda bu tablo değişti; tam tersine dönüştü. Bu iş nasıl oldu?

21. yüzyılda gıda ürünleri petrol kadar önemli olacaktır. Bir ülkeyi çökertmek isteyen, önce onun tarımsal alandaki gücünü parçalar, onu kendisine bağımlı kılar.

Avrupa Birliği ve Amerika, ülkemizde tarımsal yapıyı çökertmek için önce tarımsal destek politikalarını zayıflattırdılar. IMF ve Dünya Bankası aracılığıyla yapılan baskılar sonucunda, tarımsal destekler (subvansiyonlar) hızla azaltıldı. Tarımsal girdi maliyetleri hızla arttı, tarım ürünleri fiyatlarını yüksek tutacak politikalardan (destekleme alımlarından) vazgeçildi.

Bu süreçte özelleştirmeler önemli bir rol oynadı.

Türkiye’de hayvancılık geliştirse, bunun arkasında devletimizin Et ve Balık Kurumu, Yem Sanayii ve Süt Endüstrisi Kurumu gibi kuruluşları vardı. Bunlar özelleştirildi. Piyasa, emperyalist tekellerin ve ülkemizdeki işbirlikçilerinin hakimiyetine bırakıldı. Kısa bir süre içinde Türkiye’nin hayvan varlığı yarı yarıya indi. Türkiye, kırmızı ette dışa bağımlı hale getirildi.

Geçmişte Türkiye’den komşularına hayvan kaçırılırken, şimdi İran’dan Türkiye’ye sürekli hayvan geliyor. Hindistan’ın yaşlı öküzleri de bir dönem “buffalo” adıyla Türkiye’ye getirildi. Avrupa’nın savaş stoku etler, miatlarının dolmasına az kala, Türkiye’nin sucuk ve salam üreticilerine satıldı.

Türkiye’de tütün üretimi geliştirse, bunun arkasında eski adıyla İnhisarlar İdaresi, sonraki adıyla TEKEL vardı. Önce kaçak yabancı sigaraya göz yumuldu. Arkasından yabancı sigara ithalatı serbest bırakıldı. Daha sonra yabancı sigara şirketlerinin ithal tütünle Türkiye’de sigara üretmelerine izin verildi. Bu arada tüketicimizde bir yabancı sigara hayranlığı yaratıldı. Sonra da TEKEL özelleştirildi. Bir dönem 630 bin dolayında tütün üreticisi aile vardı. Günümüzde bu sayı 200 binlere indi. Bir süre sonra da ağırlıklı olarak ithal tütünle üretilen sigaralar kullanılacak, bu sayı daha da azaltılacak.

Bu süreçte köylümüzün tepkisini azaltmak ve köylümüzü tembelleştirmek için, doğrudan gelir desteği adı altında bir para ödendi. Bu para da artık ödenmiyor.

Böylece, birçok tarımsal üründe net ithalatçı durumuna getirildik.

Bu arada, eski adı Devlet Üretim Çiftlikleri olan TİGEM’in çeşitli işletmeleri kapatıldı ve bunların bir kısmı özelleştirildi. Böylece köylümüze ucuz ve ülkemizin şartlarına uyan tohum üreten kamu işletmeleri ortadan kaldırıldı. Bu boşluğu, İsrail ve diğer bazı başka ülkelerin tohum şirketleri doldurdu.

Genetik yapılarıyla oynanmış ve insan sağlığına uzun vadeli etkileri henüz bilinmeyen ürünlerin tohumları Türk çiftçisine çok yüksek fiyatlarla satıldı. Anadolu’da yüzlerce yıldır kullanılan ve Devlet Üretim Çiftlikleri eliyle ıslah edilen sağlıklı tohumlar yerine, her açıdan dışa bağımlı ve güvenilmez tohumlar geldi. Bu tohumları bize satan İsrail’in Türkiye toprakları üzerindeki hesapları da dikkate alındığında, bu tablo daha da ürkütücü hale gelmektedir.

Yoksullaşan ve tarımsal faaliyetle geçimini sağlama imkanı ve umudu ortadan kalkan çiftçilerimiz, topraklarını satarak şehirlere göç etmeye başladı.

Yaşanan ekonomik krizin çiftçimizi iyice yoksullaştırması da toprak satış eğilimini güçlendirdi. Bu noktada, yabancılar doğrudan veya bazı vatandaşlarımız aracılığıyla toprak alımını hızlandırdı. Ayrıca, özel bankalar hem tarımsal kredileri, hem de çiftçilerimize kredi kartı dağıtımını artırdı. Bunlar arasında yabancı sermayeli bir banka son dönemlerde her gün bol bol reklam yapmaya başladı ve yüzbinlerce çiftçi ile ilişkiye geçti.

Parası olmayan köylü tüketimini erteler veya tüketimden vazgeçerdi. Özel bankaların tarımsal kredileri ve çiftçilerimize verilen kredi kartlarıyla, köylümüz tüketime yöneltildi. Birçoğu gereksiz malların tüketimi arttıkça, köylünün borcu yükselecek ve sonunda toprakları elinden icra yoluyla alınacak.

Bu noktada Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerine bakmakta yarar var.

19. yüzyılın sonlarına doğru, İngilizlerin Batı Anadolu'da satın aldıkları toprakların toplamı 2,4 – 2,8 milyon dönüm arasındaydı. Rusların, Ermenilerin ve Yahudilerin 19. yüzyılın ikinci yarısında satın aldıkları topraklar da dahil edildiğinde, Batı Anadolu'da satılan arazi 5-6 milyon dönüme ulaşıyordu.

Birkaç örnek verelim: D.Baltazzi isimli bir İngiliz İzmir civarında 247 bin dönüm arazi almıştı. W.G.Maltass isimli bir İngilizin aldığı topraklar 122,6 bin dönümdü. A.Edwards, Buca'da 80 bin dönüm, A.O.Clarke ise Kuşadasında 72 bin dönüm arazi almıştı. 1868 yılında İzmir yakınlarında tarıma elverişli bütün toprakların en az üçte biri İngilizlerin tapulu malı haline gelmişti. 1878 yılında İzmir yakınlarındaki tarıma elverişli bütün toprakların 41 İngiliz tüccarın eline geçtiği bildiriliyordu.

Yabancılar, Anadolu'da toprak satın alarak, ürettirdikleri ürünleri ucuza mal edip ihraç etme çabası içindeydi. Toprakları ucuza kapatacak yol ve yöntemler de geliştirmişlerdi. Ayrıca, köylüye borç para veriyorlar, köylünün borcunu ödeyememesi durumunda topraklara el koyuyorlardı. Bu yıllarda Osmanlı Bankası'nın faiz oranı yüzde 12 iken, İngiliz tüccarlar köylülere büyük miktarlarda parayı yıllık yüzde 24 faizle ve bürokratik işlemler olmadan veriyor, sonra da topraklara el koyuyordu.¹

20. yüzyılın başında Alman şirketleri de özellikle Çukurova bölgesinde büyük çiftlikler kurmaya çalıştılar ve buralarda pamuk üretimi yaptılar.² Almanlar, Anadolu'daki demiryolu yapımını ve işletimini üstlenerek, demiryollarının iki tarafındaki maden cevherlerini kullanma hakkını da elde ettiler.

Geçmişimizdeki bu örnekleri de dikkate alarak, bugüne bakalım.

Gıda ürünlerinin stratejik önem kazandığı 21. yüzyılda, emperyalist güçler sistemli bir biçimde Türk tarımını çökertmekte ve Türkiye'yi tarım ürünlerinde, tarım girdilerinde ve tohumda dışa bağımlı hale getirmektedir.

Organik tarımın önem kazandığı 21. yüzyılda, emperyalistler çeşitli yol ve yöntemlere başvurarak, topraklarımıza el koymaktadır. Emperyalistlerin uygulattığı tarım politikaları ve ayrıca yaşanan ve yaşatılan kriz nedeniyle iyice yoksullaştırılan köylümüz, toprağını satmak zorunda kalmaktadır. 5 yıl süreyle verilen doğrudan gelir desteği, köylümüzü tembelleştirmeyi amaçlamaktaydı. Son aylarda yaygınlaştırılan özel bankaların tarım kredileri ve kredi kartları da icra yoluyla toprak satışlarını hızlandıracaktır.

AKP iktidarları döneminde yabancılara toprak satışları artmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararının ardından yapılan yeni düzenlemeyle toprak satışları bir miktar kısıtlanmakla birlikte, sorun önemini korumaktadır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kayıtlarına göre, 2009 yılı Mayıs ayı ortalarına kadar 86 273 yabancıya 51,5 milyon metre karelik taşınmaz satışı yapılmıştır. Ancak bilinen bir gerçek, birçok yabancıların toprak alımını bazı yerli işbirlikçiler üzerinden yaptığıdır. Ayrıca, özellikle mayınlı arazilerin 44 yıllığına İsrail'e kiralanması durumunda, yabancıların kontrolü altındaki topraklarda büyük bir artış görülecektir.

Gıda ve toprak mülkiyeti konuları, Türkiye'nin geleceği açısından hayati önemdedir. Bu konuda gösterilecek duyarlılık, ülkemizin bütünlüğünü ve bağımsızlığını koruma mücadelesinin son derece önemli bir boyutudur.

¹ Orhan Kurmuş, **Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi**, Bilim Yay., İstanbul, 1977, s.112-138.

² Lothar Rathmann, **Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi**, Gözlem Yay., İstanbul, 1976, s..117.